

Sygn. akt II Ca 820/13

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Przemysław Grochowski (spr.)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Kuczyńska

Sędzia Sądu Okręgowego Anna Ścioch-Kozak

Protokolant: Jolanta Jaworska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 marca 2014 roku

sprawy z wniosku R. G.

z udziałem A. N., U. G., D. S., K. B., G. K., B. K., K. C., S. G., M. K., E. S.

o dział spadku

na skutek apelacji wnioskodawcy R. G. od postanowienia z dnia 20 czerwca 2013 roku w sprawie I Ns 44/11 Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie

postanawia :

I. zmienić zaskarżone postanowienie :

a/ w punkcie I.4 w ten sposób, że do wskazanych tam składników majątku spadkowego dodać :

- środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym w (...) Banku (...) numer (...) w kwocie 10.000 (dziesięć tysięcy złotych),

- środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym w (...) Banku (...) numer (...) w kwocie na dzień 6 grudnia 2007 roku 26.010,08 (dwadzieścia sześć tysięcy dziesięć złotych osiem groszy),

- odsetki narosłe od tych kwot na rachunkach bankowych po 6 grudnia 2007 roku;

b/w punkcie II. w ten sposób, że tytułem dopłaty do należnego udziału zasądzić od uczestniczki A. N. na rzecz wnioskodawcy kwotę 8.689,14 (osiem tysięcy sześćset osiemdziesiąt dziewięć złotych czternaście groszy) płatną w terminie tygodnia z odsetkami ustawowymi na wypadek uchybienia terminowi płatności;

c/ w punkcie III. w ten sposób, że oddalić wniosek uczestniczki A. N. o rozliczenie pożytków z tytułu najmu lokalu mieszkalnego należącego do spadku;

d/ w punkcie V. w ten sposób, że zasądzoną tam tytułem kosztów postępowania kwotę obniżyć do 1.129 (tysiąc sto dwadzieścia dziewięć złotych);

II. odrzucić apelację w zakresie żądań dotyczących rozliczenia nakładów na lokal mieszkalny i garaż należące do spadku;

III. oddalić apelację w pozostałej części;

IV. oddalić wniosek uczestniczki A. N. o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego;

V. pobrać od wnioskodawcy R. G. kwotę 20 (dwadzieścia złotych) a od uczestniczki A. N. kwotę 5 (pięć złotych) na rzecz Skarbu Państwa tytułem wydatków poniesionych w postępowaniu apelacyjnym.

II Ca 820/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy dokonał działu spadku po A. G. zmarłym w dniu 6 grudnia 2013 roku bejmującym :

1. Lokal mieszkalny nr (...) położony w L. przy ul. (...) o powierzchni 47 m⁽²⁾, składający się z kuchni, dwóch pokoi, łazienki z wc, przedpokoju, stanowiący odrębną własność wraz z udziałem 4700/252200 w części wspólnej budynku i urządzeniach, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali oraz z udziałem 4700/252200 w użytkowaniu wieczystym działki gruntu nr (...), dla którego Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie prowadzi księgę wieczystą KW (...);

2. Spółdzielcze własnościowe prawo do garażu o powierzchni 15,70m² położonego w zespole garażowym w L. przy ul. (...), będący w zasobach Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej (...) w L.;

3. Samochód F. (...) z 1985 roku, nr.rej. (...) 9362ł

4. Środki pieniężne w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej w W. z saldem na dzień 6 grudnia 2007 roku w kwocie 5000 złotych zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 5000 złotych zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 5000 złotych zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 300 złotych zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...);

5. Połowę środków pieniężnych z kwoty 38 841,92 złotych zgromadzonej w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej w W. wspólnie przez A. G. i D. G. na rachunku nr (...) i lokacie terminowej (...) ((...)), w ten sposób, że R. G. przyznał na wyłączną własność lokal mieszkalny opisany w punkcie 1., spółdzielcze własnościowe prawo do garażu opisane w punkcie 2., samochód F. opisany w punkcie 3, zaś uczestniczce A. N. przyznał na wyłączną własność środki pieniężne opisane w punkcie 4.

Ponadto zasądził od R. G. na rzecz uczestniczki A. N. kwotę 7.853,23 złotych tytułem dopłaty do należnego udziału w majątku spadkowych oraz kwotę 4.441 złotych płatna w terminie 14 dni od uprawomocnienia się postanowienie, tytułem zwrotu pożytków, jak też kwotę 3040,22 złote tytułem zwrotu kosztów postępowania, zaś w pozostałym zakresie. Orzekł także o ponoszeniu w pozostałym zakresie przez każdego z uczestników kosztów związanych z ich udziałem w sprawie. Nakazał również zwrócić uczestniczce A. N. kwotę 84,86 złotych niewykorzystanej zaliczki.

Jako przesłanki swojego rozstrzygnięcia wskazał Sąd Rejonowy dokonane przez siebie ustalenia i rozważania, iż postanowieniem z dnia 22 kwietnia Sąd Rejonowy w Lublinie stwierdził, że spadek po zmarłym w dniu 6 grudnia 2007r. A. G. nabyli: bracia spadkodawcy R. G. w 1/5 części, J. G. w 1/5 części, siostra spadkodawcy K. B. w 1/5 części, siostrzenice spadkodawcy A. N. w 1/5 części, G. K. w 1/20 części, B. K. w 1/20 części, siostrzeniec spadkodawcy K. C. w 1/20 części. J. G. zmarł po A. G. pozostawiając spadkobierców żonę U. G. oraz dwoje dzieci D. S. i S. G.. Aktem notarialnym z dnia 15 grudnia 1994r. Gmina L. zbyła na rzecz A. G. lokal mieszkalny nr (...) położonego w L. przy ul. (...). Dla lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w L. przy ul. (...), znajdującego się na II piętrze

składającego się z dwóch pokoi, kuchni, przedpokoju, łazienki z wc o powierzchni użytkowej 47m⁽²⁾ stanowiącego odrębną własność wraz z udziałem 4700/252200 w części wspólnej budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku poszczególnych właścicieli lokali oraz udziałem 4700/25220 w użytkowaniu wieczystym działki gruntu nr (...), dla którego to lokalu prowadzona jest księga wieczysta KW (...). A. G. i D. G. posiadali środki pieniężne zgromadzone na rachunku nr (...) w kwocie 28.841,92zł oraz na lokacie terminowej (...) w kwocie 10.000zł w (...) Bank (...) SA. Spadek po D. G. z domu D. zmarłej 1 lutego 1994r. na mocy ustawy nabył brat M. D., zaś spadek po M. D. zmarłym 5 marca 2007r. nabyła córka M. K. w całości. A. G. nabył spółdzielcze własnościowe prawo do garażu o powierzchni 15,70m⁽²⁾ położonego w zespole garażowym w L. przy ul. (...) będącego w zasobach Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej (...) w L. oraz był właścicielem samochodu osobowego F. (...) z 1985r. nr rej. (...). A. G. posiadał środki pieniężne w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej w W. z saldem na dzień 6 grudnia 2007r. w kwocie 5000zł zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 5000 złotych zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 5000zł. zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 5000zł zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 300 zł zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...). Aktem notarialnym z dnia 27 czerwca 2008r. R. G. w imieniu J. G. darował cały należący do niego udział wynoszący 1/5 części w lokalu mieszkalnym nr (...) położonym w budynku nr (...) przy ul. (...) w L. wraz z

prawami związanymi z własnością tego lokalu oraz cały należący udział wynoszący 1/5

części w spółdzielczym własnościowym prawie do garażu o powierzchni 15,70m²

położonym w zespole garażowym w L. przy ul. (...) bratu darczyńcy

R. G.. Aktem notarialnym z dnia 24 października 2008r. K. C., B. K., G. K. i E. S. sprzedali R. G. całe swoje udziały nabyte w nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny nr (...) położony w budynku nr (...) przy ul. (...) w L. wraz z prawami związanymi z własnością tego lokalu oraz cały należący udział wynoszący 1/5 części w spółdzielczym własnościowym prawie do garażu o powierzchni 15,70m² położonym w zespole garażowym w L. przy ul. (...) na rzecz R. G.. R. G. w umowie z dnia 24 października 2008r. o dział spadku pomiędzy R. G. i J. G. w imieniu własnym i jako pełnomocnik w imieniu J. G. działając z mocy udzielonego pełnomocnictwa dokonał działu spadku po A. G. obejmującym samochód osobowy F. (...) nr rejestracyjny (...) rok produkcji 1985 i środki pieniężne zgromadzone w Banku (...) S.A. Oddział (...) w L. poprzez nabycie całych udziałów w całości na rzecz R. G.. Umową o dział spadku zwaną dnia 24 października 2008r. R. G., K. C., G. K., E. S. dokonali działu spadku obejmującego samochód osobowy F. (...) nr rejestracyjny (...) rok produkcji 1985 i środki pieniężne zgromadzone w Banku (...) S.A. Oddział (...) w L. w ten sposób, że całe udziały nabył R. G. w całości bez spłat i dopłat. K. B. aktem notarialnym, z dnia 19 listopada 2010r. dokonał darowizny na rzecz R. G. swego całego udziału w 1/5 części w lokalu mieszkalnym nr (...) położonym w budynku nr (...) przy ul. (...) w L. wraz z prawami związanymi z własnością tego lokalu oraz cały należący udział wynoszący 1/5 części w spółdzielczym własnościowym prawie do garażu o powierzchni 15,70m⁽²⁾ położonym w zespole garażowym w L. przy ul. (...). K. B. zawarła z R. G. umowę o dział spadku po A. G. obejmującym samochód osobowy F. (...) nr rejestracyjny (...) rok produkcji 1985 i środki pieniężne zgromadzone w Banku (...) S.A. Oddział (...) w L. w ten sposób, że całe udziały nabył R. G. w całości bez spłat i dopłat. A. N. uiściła podatki od nieruchomości oraz opłaty za użytkowanie wieczyste od 2008r. do 2011 roku. Klucze do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku nr (...) przy ul. (...) w L., jak i garażu miał R. G. i nie udostępnił ich A. N.. Biegły J. W. (1) ustalił wartość odrębnej własności lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku nr (...) przy ul. (...) w L. na kwotę 177.650 złotych. Biegła M. J. określiła wartość pożytków uzyskiwanych przez R. G. z tytułu korzystania bez udziału innych spadkobierców z lokalu spadkowego za okres od 6 grudnia 2007r. do 16 maja 2011 roku na kwotę 39.000 złotych.

Wnioskodawca, jak i uczestnicy nie kwestionowali dołączonych dokumentów, a Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do ich zakwestionowania. Jedynie wnioskodawca podnosił, iż w skład spadku po A. G. nie wchodzi lokal mieszkalny. Twierdzenia R. G. w tym zakresie Sąd uznał za niewiarygodne, bowiem stoją w sprzeczności zwłaszcza z dokumentem

potwierdzającym własność przedmiotowego lokalu i postanowienia spadkowego po zmarłym w dniu 6 grudnia 2007r. A. G.. Z mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 22 kwietnia 2008r. został określony krąg spadkobierców dziedziczących spadek po zmarłym w dniu 6 grudnia 2007r. A. G.. Wobec rozbieżności wnioskodawcy i uczestniczki A. N. w zakresie wartości lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w L. przy ul. (...) Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego J. W. celem określenia wartości tego lokalu. Biegły W. określił w swej opinii wartość lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w L. przy ul. (...) na kwotę 177.650zł. Opinia biegłego nie została skutecznie zakwestionowana, zatem stanowiła podstawę do określenia rzeczywistej wartości tego lokalu według stanu na datę otwarcia spadku i cen na datę orzekania. Co do wartości pozostałych składników majątku spadkowego w tym garażu, samochodzie, jak i środków pieniężnych zdeponowanych w (...) S.A. nie było sporu. Z prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 24 maja 2010r. stwierdzającego nabycie spadku po D. G., jak i prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 20 kwietnia 2007r. stwierdzającego nabycie spadku po M. D. wynika, iż M. K. nabyła w całości spadek po D. G., a zatem jej przypada połowa środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku nr (...) oraz na lokacie terminowej (...) w (...) Bank (...) SA, zaś druga połowa dla spadkobierców A. G.. Wobec zgłoszenia przez uczestniczkę A. N. roszczenia wobec wnioskodawcy w zakresie pożytków uzyskiwanych przez R. G. z tytułu korzystania bez udziału innych spadkobierców z lokalu spadkowego za okres od 6 grudnia 2007r. do 16 maja 2011 roku została zlecona przez Sąd na wniosek A. N. opinia sporządzona przez biegłego M. J.. Biegła określiła wartość pożytków uzyskiwanych przez R. G. z tytułu korzystania bez udziału innych spadkobierców z lokalu spadkowego za okres od 6 grudnia 2007r. do 16 maja 2011 r. na kwotę 39.000zł. Opinia M. J. nie była kwestionowana przez uczestników, a jedynie przez wnioskodawcę R. G.. Zdaniem wnioskodawcy opinia ta jest nieprzydatna w sprawie, niecelowa i jedynie wydłużyła postępowanie w niniejszej sprawie. W ocenie Sądu stanowisko wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd dał wiarę opinii biegłego M. J., jako, że jest ona spójna i logiczna, została sporządzona przez biegłego zgodnie ze wskazaniami wiedzy specjalistycznej w oparciu o obowiązujące przepisy, wiedzą praktyczną i doświadczenie zawodowe, a jej wiarygodność i autentyczność nie została skutecznie zakwestionowana w toku postępowania dowodowego i jako taka w pełni zasługuje na obdarzenie wiarą. Mimo stanowiska pełnomocnika uczestniczki wnoszącego o oddalenie roszczenia wnioskodawcy w zakresie poczynionych przez niego opłat za lokal i garaż nie zakwestionował on skutecznie złożonych przez wnioskodawcę dowodów poczynionych opłat.

Sąd uznał za zasadne dowody złożone przez wnioskodawcę w zakresie poczynionych przez R. G. opłat za lokal mieszkalny i garaż, a zwłaszcza wydruk z kartoteki finansowej tytułem poniesionych opłat za lokal mieszkalny nr (...) położony w L. przy ul. (...) (k-581-585) oraz pismo Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej (...) w L. z dnia 10 stycznia 2013r. (k-586).

W przekonaniu Sądu Rejonowego spór dotyczył składu majątku spadkowego, sposobu podziału, uzyskanych pożytków i poniesionych wydatków pomiędzy wnioskodawcą, a uczestniczką A. N.. Roszczenia te regulują przepisy art. 684 k.p.c., art.686 k.p.c., art.688 k.p.c. W skład majątku spadkowego po zmarłym A. G. wchodzi lokal mieszkalny nr (...) położony w L. przy ul. (...) o powierzchni 47m⁽²⁾ składający się z kuchni, dwóch pokoi, łazienki z we, przedpokoju stanowiący odrębną własność wraz z udziałem 4700/252200 w części wspólnej budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali oraz udziałem 4700/252200 w użytkowaniu wieczystym działki gruntu nr (...), dla którego to lokalu Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...), spółdzielcze własnościowe prawo do garażu o powierzchni 15,70m⁽²⁾ położonego w zespole garażowym w L. przy ul. (...) (...) będący w zasobach Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej (...) w L., samochód osobowy F. (...) z 1985r. nr rej. (...), środki pieniężne w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej w W. z saldem na dzień 6 grudnia 2007r.: w kwocie 5000zł. zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 5000zł. zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 5000zł. zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 5000zł. zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 300zł. zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), połowa środków pieniężnych z kwoty 38 841,92zł. zgromadzonej w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej w W. wspólnie przez A. G. i D. G. na rachunku nr (...) i lokacie terminowej (...) ((...)). W tym zakresie Sąd nie dał wiary twierdzeniom wnioskodawcy, iż w

skład majątku spadkowego nie wchodzi lokal mieszkalny nr (...) położony w L. przy ul. (...). Pozostałe składniki nie były kwestionowane przez wnioskodawcę i uczestników. Sąd mając na uwadze dokumenty przedłożone przez wnioskodawcę w zakresie poczynionych działań uczestników w zakresie zbycia ich udziałów w majątku spadkowym po A. G. i działu nieformalnego uznał, iż pozostali uczestnicy za wyjątkiem A. N. wrazili zgodę na przekazanie ich udziałów wnioskodawcy uznając, że są rozliczeni z R. G.. Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż w zakresie działu spadku po A. G. udział wnioskodawcy wnosi 4/5 części, zaś uczestniczki A. N. 1/5 części, czego nie kwestionowali, zarówno wnioskodawca, jak i uczestniczka A. N.. Sąd dokonując działu spadku uznał, iż dla wnioskodawcy należało przyznać lokal mieszkalny nr (...) położony w L. przy ul. (...) o powierzchni 47m⁽²⁾ składający się z kuchni, dwóch pokoi, łazienki z wc, przedpokoju stanowiący odrębną własność wraz z udziałem 4700/252200 w części wspólnej budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali oraz udziałem 4700/252200 w użytkowaniu wieczystym działki gruntu nr (...), dla którego to lokalu Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW (...), spółdzielcze własnościowe prawo do garażu o powierzchni 15,70m⁽²⁾ położonego w zespole garażowym w L. przy ul. (...) będący w zasobach Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej (...) w L., samochód osobowy F. (...) z 1985r. nr rej. (...), zaś A. N. środki pieniężne w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej w W. z saldem na dzień 6 grudnia 2007r. : w kwocie 5000 zł. zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 5000zł zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 5000zł zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 5000zł. zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...), w kwocie 300zł zgromadzone w oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej bez prawa do premii gwarancyjnej (...) - (...) oraz połowę środków pieniężnych z kwoty 38 841,92 zł zgromadzonych w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej w W. wspólnie przez A. G. i D. G. na rachunku nr (...) i lokacie terminowej (...) ((...)). Wartość majątku spadkowego ustalił Sąd na kwotę 237.870,96 zł, na którą składała się: wartość lokalu mieszkalnego w kwocie 177.650zł , wartość garażu w kwocie 20.000zł., wartość samochodu F. (...) w kwocie 500zł, środki pieniężne w kwocie 20.300zł. w (...) Bank (...) S.A., połowa środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku nr (...) w kwocie 28.841,92zł. oraz na lokacie terminowej (...) w kwocie 10.000zł. w (...) Bank (...) S.A. Udział uczestniczki wnosi 1/5 części, zatem jej udział zamyka się w kwocie 47.574,19zł. Uczestniczce zostały przyznane środki pieniężne w kwocie 20.300zł. w (...) Bank (...) S.A., połowa środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku nr (...) w kwocie 28.841,92 zł oraz na lokacie terminowej (...) w kwocie 10.000 zł. w (...) Bank (...) S.A. , zatem należy się od R. G. na rzecz A. N. kwota 7.853,23zł. tytułem dopłaty do należnego udziału w majątku spadkowym (47.574,19zł. - 20.300zł.-19 420,96zł). Zdaniem Sądu nie należą się wnioskodawcy odsetki od kwoty 10.000zł zgłoszone przez wnioskodawcę, bowiem roszczenie to nie zostało wykazane i udowodnione przez wnioskodawcę. Wobec uzyskania przez wnioskodawcę pożytków wyliczonych przez biegłą, a także poniesione przez wnioskodawcę wydatki na opłatę czynszu za lokal i garaż oraz poniesione przez uczestniczkę opłaty za nieruchomości to po wzajemnej kompensacji należności wnioskodawcy i uczestniczki A. N. należy się jej od wnioskodawcy kwota 4.441,91 zł. płatna w terminie 14 dni od uprawomocnienia się postanowienia.

W przedmiocie kosztów postępowania błędnie nazwanymi w uzasadnieniu kosztami sądowymi, Sąd Rejonowy ustalił, że złożyły się na nie kwoty: 500zł. opłaty sądowej od wniosku i koszty wynagrodzenia biegłych 3925,27zł. (1536,52zł. i 2388,75zł).

W sprawie zostały poniesione koszty sądowe przez wnioskodawcę w kwocie 500zł opłata sądowa od wniosku, zaś przez uczestniczkę zaliczki na poczet opinii biegłych w kwocie 1000zł, 600 zł, 2409,94 zł. I, mając na uwadze, iż uczestniczka wpłaciła tytułem zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłych wyższą kwotę niż faktycznie przyznana biegłym, należało nadwyżkę zwrócić uczestniczce w oparciu o art. 84.1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Wysokość kosztów wyniosła 4.425,27zł. z czego uczestniczkę obciążają koszt w 1/5 części, zaś wnioskodawcę w 4/5 części. Wnioskodawca poniósł 500zł. opłaty sądowa od wniosku, a winien ponieść 3540,22zł i dlatego należało zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 3.040,22zł. tytułem zwrotu kosztów sądowych. Odnośnie do pozostałych kosztów postępowania, w tym stawienia stron, jak i kosztów zastępstwa procesowego Sąd uznał, iż każdy z uczestników ponosi we własnym zakresie art. 520 § 1 k.p.c.

W swojej apelacji wnioskodawca R. G. zaskarżył postanowienie w całości i wnosił o jego uchylenie i ponowne rozpoznanie sprawy przez sąd drugiej instancji z uwzględnieniem :

- wyłączenia lokalu mieszkalnego z majątku spadkowego po A. G. z tego powodu, że lokal ten przydzielony został jako służbowy wspólnie wnioskodawcy i spadkodawcy i następnie wykupiony został przez spadkodawcę za pieniądze wnioskodawcy;
- przyznania wnioskodawcy odszkodowania od uczestniczki A. N. w kwocie 42.000 złotych z tytułu strat poniesionych w związku z brakiem stabilizacji prawnej mieszkania i garażu oraz 4.800 złotych za remont otworów okiennych w mieszkaniu;
- uchylenia żądań finansowych wymienionych w zaskarżonym postanowieniu na kwotę 74.476 złotych.

Sformułował przy tym zarzuty dotyczące :

- pomijania lub odrzucania zgłoszonych przez wnioskodawcę wniosków dowodowych istotnych dla wyjaśnienia sprawy, co dotyczyło wniosków z kart 161, 181, 182, 333, 571 akt;
- błędne ustalenie wartości spadku, która nie uwzględniała połowy środków pieniężnych zgromadzonych przez spadkodawcę na dwóch rachunkach bankowych oraz braku rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek z tych rachunków oraz pięciu książeczek mieszkaniowych;
- obciążenia wnioskodawcy kosztami zbędnej opinii dotyczącej pożytków i pominięcie nakładów i strat poniesionych przez niego w związku z utrzymaniem majątku spadkowego;
- naruszenie art. 232 kpc poprzez zaniechanie dopuszczenia z urzędu dowodów niewskazywanych przez uczestników co do faktycznej wielkości środków pieniężnych gromadzonych przez spadkodawcę;
- naruszenie art. 328§2 kpc w sytuacji, gdy Sąd przyznał połowę środków zgromadzonych na dwóch rachunkach bankowych M. K., podczas gdy nie udowodniła ona ile tych środków odziedziczyła w dniu śmierci D. G., przy tym wnioskodawca wskazywał na dysponowanie przez niego wiedzą na ten temat oraz wyciągami ze wspólnego ze spadkodawcą rachunku bankowego na datę śmierci D. G.;
- naruszenie art. 6 kpc poprzez nieuzasadnioną przewlekłość postępowania, wynikającą z nieuzasadnionego poszerzania kręgu uczestników i spełnianie w toku postępowania jedynie żądań uczestniczki A. N.;
- naruszenie art. 1053 kc poprzez nieuwzględnienie umowy darowizny z dnia 3 października 2011 roku zawartej na karcie 420 akt.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna w części podnoszonych w niej zarzutów.

Kontrowersje na tle orzeczenia Sądu Rejonowego oraz w świetle stanowisk pozostających w sporze wnioskodawcy i uczestniczki A. N. budził przede wszystkim skład spadku oraz rozliczenie pożytków i nakładów na spadek związanych z wchodzącymi w jego skład lokalem mieszkalnym.

W odniesieniu do składu spadku, to orzeczenie sądu pierwszej instancji jest po części wadliwe. Dotyczy to sum pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych.

W przypadku rachunków figurujących na spadkodawcę oraz D. G., to w przypadku rachunku zawierającego lokatę terminową otworzony on został po śmierci D. G., zatem zgromadzona tam kwota nie mogła stanowić przedmiotu wspólności spadkodawcy i D. G. (k.755). Okoliczność wskazania jako współposiadacza tego konta znajduje wytłumaczenie w takiej sytuacji, że lokata utworzona została ze środków pochodzących z pierwszego z kont wspólnych

tych osób, a mianowicie rachunku oszczędnościowo- rozliczeniowego pod nazwa (...). Z kolei stanu tego rachunku oszczędnościowo- rozliczeniowego nie można było przyjąć w sposób w jaki zrobił to Sąd pierwszej instancji na podstawie zaświadczenia z banku obrazującego aktualny stan konta na datę wystawienia zaświadczenia, która przypadła znacznie po śmierci D. G. (k.31 i 384) i bez zwrócenia uwagi na dalszy wpływ środków i różne inne operacje dokonywane na tym koncie, jak tego dowodzi historia tego rachunku (k.757-762)). Miarodajnym zatem dla określenia składu spadku byłby stan tego rachunku na chwilę śmierci D. G. . Informacja taka nie była możliwa w chwili obecnej do uzyskania (k.754), zatem, z braku innych dowodów, za zasadne należało przyjąć twierdzenia wnioskodawcy wsparte wydrukami obrazującymi stan konta bezpośrednio po zgodzie D. G. (k.328, 737,738). Wynikającą stąd kwotę uznać należało na zasadzie domniemania faktycznego, wynikającego z faktu współposiadania konta bez zróżnicowania uprawnień współposiadaczy w tym zakresie, jako w połowie należącej do spadku (2.831,83 złotych).

W przypadku rachunków bankowych za podstawę składu spadku należało ustalić zarówno chwilę otwarcia spadku, jak też stan zasobów na datę orzekania, zważywszy, że kapitał tam zgromadzony wypracował odsetki stanowiące immanentną część tego składnika zagwarantowaną umową o prowadzenie rachunku (k.754). W przypadku odsetek od części wkładu na rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowym nie należącej do spadku, to znikoma wielkość należność z tego tytułu, wynikająca z niskiego oprocentowania wskazywanego w historii tego rachunku (k 757-762 nie wpływała w sposób realny na skład majątku spadkowego.

W powyższym zakresie apelacja podlegała uwzględnieniu. W związku z czym wielkość kwoty środków pieniężnych wchodzących do spadku wyniosła łącznie 60.273,93 złotych, a nie, jak ustalił Sąd Rejonowy 20.300 złotych. W tej sytuacji wartość spadku wynosiła 257.923,93 złotych a dopłata, wobec uzyskania przez uczestniczkę A. N. przedmiotów majątkowych przekraczających jej udział kosztem wnioskodawcy – 8.689,14 złotych. Termin jej uiszczenia określony został, w myśl art. 212§3 kc w zw. z art.1035 kc, na krótki okres tygodniowy, biorąc pod uwagę, że zobowiązana do dopłaty uczestniczka dysponuje łatwo dostępnymi zasobami środków pieniężnych przynależnych jej w dziale spadku oraz z uwzględnieniem czasu potrzebnego na załatwienie formalności niezbędnych do pozyskania tych środków z rachunków bankowych spadkodawcy.

Nie można natomiast zgodzić się z twierdzeniami apelacji, że lokal mieszkalny należący do spadkodawcy nie wchodzi w skład spadku, bowiem środki na jego zakup ofiarował spadkodawca wnioskodawca oraz przydział na ten lokal obejmował także jego osobę. Jeśli tak nawet byłoby, to o nabyciu prawa własności decyduje treść czynności prawnej, która spowodowała nabycie tego prawa. Stroną umowy przeniesienia własności był spadkodawca jako nabywca oraz Gmina L., która zbyła tę nieruchomości wyłącznie na rzecz spadkodawcy i w związku z tym lokal ten stanowił jego własność a tym samym wszedł do zasobów majątku spadkowego. W tym zakresie apelacja została oddalona.

Za niezasadne uznał Sąd Okręgowy rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego o rozliczeniu pożytków z tytułu wynajmowania przez wnioskodawcę lokalu mieszkalnego należącego do spadku. Okoliczności tej uczestniczka zgłaszająca żądanie w tym przedmiocie nie wykazała i nie przyznawał jej także wnioskodawca, jak też dowodów świadczących o oddaniu lokalu w najem nie przytoczył Sąd Rejonowy. Przy tak sformułowanym roszczeniu, dotyczącym zasądzenia należności z tytułu pożytków przypadających uczestniczce z tytułu przychodów z najmu lokalu, brak było przesłanek faktycznych do uwzględnienia żądania w tym zakresie, co prowadziło do uwzględnienia apelacji i oddalenia żądania uczestniczki A. N. w tym przedmiocie.

W odniesieniu do wniosku apelacji dotyczącego zgłoszonych roszczeń z tytułu nakładów na lokal mieszkalnym oraz strat związanych z niewykorzystywaniem lokalu i garażu, to apelacja w zakresie tych żądań podlegała odrzuceniu wobec skierowania jej do orzeczenia nieistniejącego. Sąd Rejonowy nie zawarł w treści swojego orzeczenia rozstrzygnięć odnoszących się do tych żądań. Zważyć należy że mają one charakter roszczeń w znaczeniu procesowym, które jedynie na zasadzie koncentracji spraw dotyczących spadku, podlegając rozpoznaniu w jego ramach, co nie oznacza jednak, by, musiały one stanowić integralną część postępowania spadkowego i, pomimo braku orzeczenia w ich przedmiocie, podlegały odrębnym zasadom zaskarżenia, aniżeli odnoszące się do procesu (tak też orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 w sprawie I CSK 78/11 – LEX 1129066, z dnia 14 grudnia 2011 roku w sprawie I CSK 138/11 – LEX 1102653). W tym zakresie apelacja podlegała odrzuceniu.

Brak było podstaw do uznania, by sąd pierwszej instancji dopuścił się naruszenia art. 1053 kc poprzez nieuwzględnienie umowy darowizny z 3 października 2011 roku, pomijając już kwestie sposobu jej uwzględnienia, o czym apelacja milczy, to umowa ta zawarta bez zachowania formy wymaganej przez art. 1052§3 kc oraz 890§1 kc, nie mogła wywoływać skutku przewidzianego w powołanym przez apelującego uregulowaniu.

Zastrzeżenia podnoszone przez skarżącego co do prowadzenia postępowania dowodowego w związku z niepoznananiem jego wniosków dowodowych zgłaszanych w pismach znajdujących się na wyszczególnionych w apelacji kartach akt, to w przypadku wniosku karcie 161 o zobowiązanie pełnomocnika uczestniczki A. N. do przedstawienia zeznań złożonych przed organem podatkowym właściwym do pobrania podatku od spadku oraz dowodu uiszczenia tego podatku, to wniosek ten zgłoszony został w celu ustalenia wartości spadku. Sąd Rejonowy wartość spadku ustalił zgodnie z dyrektywą z art. 684 kpc w oparciu inne środki dowodowe : opinię biegłego oraz zgromadzone dokumenty i, uznając zgłoszony wniosek za nieprzydatny, wydał postanowienie o jego oddaleniu (k.329), co nie stanowiło przedmiotu zastrzeżeń zgłoszonych w trybie art. 162 kpc i wyłączało dopuszczalność ich podnoszenia w dalszym toku postępowania.

Z kolei pismo na karcie 181 nie zawiera wniosku dowodowego a jego treść wskazuje raczej na wystąpienie wobec uczestniczki A. N. z określonymi tam żądaniami o charakterze merytorycznym.

Jeśli chodzi o pismo na karcie 181, to postanowienie związane ze złożonymi wraz z nim dokumentami wydane zostało na rozprawie w dniu 15 marca 2011 roku (k.263).

W przypadku wniosków zawartych w piśmie na karcie 333, to Sąd Rejonowy nie podjął wyraźnej decyzji na ich temat, ale wnioskowi nadał bieg poprzez doręczenie innym uczestnikom, zaś to, że nie uwzględnił podnoszonej przez wnioskodawcę okoliczności dotyczącej niezaliczania się lokalu mieszkalnego do spadku, nie stanowi o pominięciu tych dowodów, których wymowa uzasadniała ustalenie powzięte przez Sąd Rejonowy o przypadającym spadkodawcy prawie własności lokalu objętego działem spadku. spadkodawcy.

W odniesieniu do wniosków z pisma na karcie 380, to Sąd Rejonowy przesłuchał uczestniczkę A. N. w trybie art. 299 kpc; przesłuchanie jej w charakterze świadka nie było dopuszczalne. Natomiast w przedmiocie dołączenia akt I Ns 425/09, postanowienie zapadło na rozprawie w dniu 4 kwietnia 2013 roku (k.638 v.).

Pismo na karcie 571 nie formułuje wniosków dowodowych podlegających rozpoznaniu w toku postępowania.

Uznając wadliwość zgromadzonego w postępowaniu przed Sądem Rejonowym materiału dowodowego jako wystarczającego do rozstrzygnięcia sprawy, Sąd Okręgowy działając z urzędu uzupełnił postępowanie w tym zakresie poprzez wyjaśnienie charakteru prawa przysługującego spadkodawcy do boksu garażowego oraz pod względem stanu rachunków bankowych w okresach miarodajnych dla ustalenia składu i wartości spadku, co wypełnia dyspozycję art. 684 kpc i art.232 kpc.

Przedłużanie postępowania, jeśli nawet miałyby znamiona naruszenia art.6 kpc, nie pozostaje w związku z treścią zaskarżonego orzeczenia i nie stanowi przyczyny podważającej wydane w sprawie rozstrzygnięcie.

Za zasadny natomiast uznał Sąd Okręgowy zarzut dotyczący obciążenia wnioskodawcy zawyżonymi kosztami postępowania za pierwszą instancję, w sytuacji, gdy opinia biegłego ustalająca wysokość czynszu należnego za wynajem lokalu przeprowadzona została z inicjatywy uczestniczki w związku z podnoszonym przez nią roszczeniem o rozliczenie pożytków z tytułu najmu lokalu mieszkalnego, uznanym za niezasadne. Uzasadnione koszty należało zatem obniżyć do 2.036 złotych, zaś udział wnioskodawcy w tych kosztach – do 1628,80 złotych, co, po uwzględnieniu opłaty od wniosku w kwocie 500 złotych, dawało 1,129 złotych jako kwoty podlegającej zwrotowi uczestniczce A. N. w związku z ich poniesieniem w toku postępowania.

Pomimo zaskarżenia wyroku w całości, apelacja nie wysuwała zarzutów w odniesieniu do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie IV zaskarżonego postanowienia, co nie dawało podstawy do podważenia jego prawidłowości. W tym zakresie apelacja uległa oddaleniu.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 386§1 kpc w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w postanowieniu. O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł w oparciu o regulację z art. 520§1 kpc, wyrażającą zasadę ich ponoszenia przez uczestników w związku z ich udziałem w sprawie, bowiem brak było przesłanek do odstąpienia od tej zasady i uwzględnienia wniosku uczestniczki A. N. o zasadzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

Koszt sądowe do pobrania na rzecz Skarbu Państwa, obejmują wydatek poniesiony na uzyskanie informacji z banku w postępowaniu apelacyjnym, którym osoby zainteresowane obciążone zostały proporcjonalnie do udziałów przypadających im w spadku.